

Trinajsta mednarodna olimpijada iz jezikoslovja

Blagoevgrad (Bolgarija), 20.–24. julij 2015

Naloge individualnega tekmovanja

Ne prepisuj opisov nalog. Rešitve posameznih nalog napiši vsako na svoj list papirja. Na vsakem listu jasno označi številko naloge, številko svojega sedeža in svoj priimek. Del tvojega dela bo sicer lahko izgubljen ali pripisan komu drugemu.

Odgovori morajo biti dobro utemeljeni. Tudi popolnoma pravilen odgovor bo dobil slabo oceno, če ob njem ne bo razlage.

Naloga št. 1 (20 točk). nahuatl:

$$\textit{mahtlactli-on-cē} \times \textit{mahtlactli} = \textit{mācuīl-pōhualli-on-mahtlactli} \quad (1)$$

$$\textit{cem-pōhualli} \times \textit{ōme} = \textit{ōm-pōhualli} \quad (2)$$

$$\textit{yē-pōhualli-on-chicōme} + \textit{mahtlactli-on-nāhui} = \textit{nāuh-pōhualli-on-cē} \quad (3)$$

$$\textit{mācuīlli} + \textit{ōme} = \textit{chicōme} \quad (4)$$

$$\textit{mahtlactli-on-ēyi} \times \textit{ēyi} = \textit{cem-pōhualli-on-caxtōlli-on-nāhui} \quad (5)$$

$$\textit{mācuīlli} \times \textit{ēyi} = \textit{caxtōlli} \quad (6)$$

arammba:

$$\textit{ngámbi} + \textit{ngámbi} = \textit{ngámbi} \times \textit{yànpa} \quad (7)$$

$$\textit{ngámbi} + \textit{asàr} = \textit{tambaroy} \quad (8)$$

$$\textit{yànpa} \textit{tàxwo} + \textit{fete asàr tàxwo} = \textit{yànpa} \textit{fete} \quad (9)$$

$$\textit{yenówe} \times \textit{yenówe} \textit{tàxwo} = \textit{fete} \textit{yenówe} \textit{tàxwo} \quad (10)$$

$$\textit{nimbo} \times \textit{fete} = \textit{tarumba} \quad (11)$$

$$\textit{nimbo} + \textit{yànpa} \textit{tàxwo} = \textit{yenówe} \textit{tàxwo} \quad (12)$$

nahuatl:arammba:

$$\textit{yē-tzontli-on-nāuh-pōhualli-on-caxtōlli-on-cē} = \textit{ndamno} \quad (13)$$

$$\textit{cen-tzontli-on-cem-pōhualli-on-mahtlactli-on-ōme} = \textit{yànpa} \textit{tarumba} \quad (14)$$

$$\textit{cen-tzontli} = \textit{tarumba} \textit{tambaroy} \textit{fete} \textit{asàr} \quad (15)$$

$$\textit{cen-xiquipilli} = \textit{weremeke} \textit{tarumba} \textit{nimbo} \textit{yànpa} \quad (16)$$

(a) Napiši enačbe (1–12) in števila (13–16) s števki.

(b) Napiši v jeziku nahuatl: 42; 494.

(c) Napiši v jeziku arammba: 43; 569.

⚠ Klasična nahuatlščina uto-azteške družine je bila jezik azteškega cesarstva v Mehiki.

Jezik arammba (tudi serki, serkisetavi ali zgornji morehead) spada v južno-centralno papuansko družino. Govori ga približno 970 ljudi v Papui Novi Gvineji. —Milena Veneva

Naloga št. 2 (20 točk). Dane so glagolske oblike beslenejskega narečja kabardščine (narečje vasi Uljap, Adigejska republika) v latinskem prepisu in z naglasom ter njihovi prevodi v slovenščino:

defǽn	<i>znati šivati</i>
g^wəš'əʔén	<i>govoriti</i>
máde	<i>šiva</i>
mášxe	<i>jé</i>
mečántɣ^we	<i>drsi</i>
meg^wəš'əʔéf	<i>zna govoriti</i>
mes	<i>gori</i>
mebábápe	<i>res leti</i>
mešxápe	<i>res jé</i>
mezeqáfe	<i>pretvarja se, da grize</i>
sən	<i>goreti</i>
ʔəg^wərəg^wǽn	<i>trepetati</i>

(a) Prevedi v slovenščino:

zeqén, medéf, medáfe, səfǽn, meg^wəš'əʔe, mebáb.

Tu je še nekaj beslenejskih besed:

čántɣ^weǫəm	<i>ne drsi</i>
čántɣ^wet	<i>je drsel</i>
čentɣ^wéft	<i>je znal drseti</i>
dápet	<i>res je šival</i>
défxeme	<i>če znajo šivati</i>
čántɣ^wexeme	<i>če drsijo</i>
meʔəg^wərəg^wxə	<i>trepetajo</i>
səfǫəm	<i>ne zna goreti</i>
bábme	<i>če leti</i>
bábxet	<i>so leteli</i>
šxéme	<i>če jé</i>
ʔəg^wərəg^wǫəm	<i>ne trepeta</i>

(b) Prevedi v slovenščino:

čentɣ^wéfmə, šxáfexəǫəm, bəbáft, šxet, ʔəg^wərəg^wǫpeme.

(c) Prevedi v beslenejsko narečje:

šivajo; pretvarjajo se, da letijo; res je gorel; ne zna jesti; če govorijo; grizejo.

Ne pozabi označiti naglasov.

⚠ Kabardščina spada v abhazo-adigejsko skupino severno-kavkaške družine. Govorijo ga v Ruski federaciji (516.000 ljudi) pa tudi v Turčiji in drugih državah na Bližnjem vzhodu.

ç, g^w, ǫ, š, š', ʔ, x, ɣ^w, ʒ, ʔ so soglasniki; ə je samoglasnik. Oznaka „‘“ označuje mesto naglasa.

—Peter Arkadijev

Naloga št. 3 (20 točk). Soundex je algoritem za šifriranje imen. Razvila sta ga Robert C. Russell in Margaret King Odell v ZDA v letih 1918-1922 za pomoč pri iskanju podobno zvenceh priimkov. Sredi 20. stoletja je bil Soundex široko uporabljan v ZDA za analizo rezultatov popisa v letih 1890-1920.

Spodaj je primer popisnega lista s podatki popisa iz leta 1910. Tukaj lahko vidiš Soundex šifro za *Wilson*, ki je W425.

LOUISIANA			
W425		HEAD OF FAMILY	E. D.
Wilson, Alce			118
COLOR	AGE	BIRTHPLACE	
B	42		
COUNTY	St. Landry		CITY
OTHER MEMBERS OF FAMILY			
NAME	RELATIONSHIP	AGE	BIRTHPLACE
Eugene	W	46	
Begina	D	15	
Walter	S	13	
Louisa	D	12	
Camila	D	7	
Canell	S	7	
Hudson	S	4	

FORM 10-636 (4-20-61)
1910 CENSUS INDEX - FAMILY

U.S. DEPARTMENT OF COMMERCE
BUREAU OF THE CENSUS

Vir: <https://familysearch.org/learn/wiki/en/Soundex>

Dan je seznam priimkov in pripadajoče Soundex šifre v naključnem vrstnem redu. Nekaj znakov manjka:

<i>Allaway, Anderson, Ashcombe, Buckingham,</i>	S312, T□6□, □5□3, C42□, T520,
<i>Chapman, Colquhoun, Evans, Fairwright,</i>	L□42, A536, C155, □623, S356,
<i>Kingscott, Lewis, Littlejohns, Stanmore,</i>	□252, □152, □330, A251, A400,
<i>Stubbs, Tocher, Tonks, Whytehead</i>	L2□0

- Opiši po korakih, kako se generira Soundex šifre.
- Poveži priimke z ustreznimi Soundex šiframi in dopolni manjkajoče znake.
- Zgeneriraj Soundex šifre za spodnje priimke:

Ferguson, Fitzgerald, Hamnett, Keefe, Maxwell, Razey, Shaw, Upfield.

—Aleksandr Piperski

Naloga št. 4 (20 točk). Podani so stavki v jeziku wambaya ter njihovi prevodi v slovenščino:

1. <i>Ngarlu nya.</i>	Plesal si.
2. <i>Gulugba ngu.</i>	Spal bom.
3. <i>Bardbi ga bungmanya.</i>	Starka je pobegnila.
4. <i>Ngunybulugi barrawunguji.</i>	Zdravnik ima hišo.
5. <i>Ngajbi nginya.</i>	Videl sem te.
6. <i>Dagumajba nguyu ngunybulugi.</i>	Udarila bo zdravnika.
7. <i>Alanga gu ngarlujba janjingunya.</i>	Dekle bo plesalo s psom.
8. <i>Ngajba gununyu.</i>	Videl te bo.
9. <i>Ngirra nga gijilulu.</i>	Ukradel sem denar.
10. <i>Yagujba nyu barrawuwaji.</i>	Zapustil ga boš brez hiše.
11. <i>Daguma ngiyinga bungmanyani.</i>	Starka me je udarila.
12. <i>Bardbi ga darranggunguji.</i>	Pobegnil je s palico.
13. <i>Alayulu ngiya juwa.</i>	Našla je moškega.
14. <i>Juwani gina ngajbi gijilulungunya.</i>	Moški jo je videl z denarjem.
15. <i>Yagu gininya.</i>	Zapustil me je.
16. <i>Bungmaji gina ngajbi balamurruwaji.</i>	Videl je starca brez sulice.
17. <i>Dirragba ga bungmaji.</i>	Starec bo skočil.

(a) Prevedi v slovenščino:

18. *Alayulujba nguyunyu bungmanyani.*
19. *Yagu gininya.*
20. *Janji darrangguwaji.*
21. *Ngirra nya alanga.*
22. *Daguma nyinga.*
23. *Dirragbi ga balamurrungunya.*

(b) Prevedi v wambaya:

24. Zapustil me boš.
25. Zdravnik je spal.
26. Moški bo pobegnil z denarjem.
27. Ukradel bo psa.
28. Dekle te je videlo.

⚠ Jezik wambaya spada v zahodno-barklijsko družino. Govori ga približno 50 ljudi v Severnem teritoriju, Avstralija.

—Ksenija Giljarova

Naloga št. 5 (20 točk). Danih je 25 polverzov somalske poezije, napisanih v masafo metriki:

1. ogaadeen ha ii dirin	14. daliilkii ku siiyaye
2. duul haad amxaaraa	15. miyaad iigu duurxuli
3. kaa dooni maayee	16. dorraad adigu kama dhigin
4. amba waa ku daba geli	17. ma deldelin raggoodii
5. dakanka iyo qaankee	18. deelqaadkan aad tiri
6. anaa been dabaadee	19. diigaanyo ciidana
7. galbeed uga dareershaan	20. wax ma kala dillaallaa
8. dalkaad adigu joogtiyo	21. duunyada ka qaadoo
9. dar alliyoo heshiis iyo	22. diinkiyo dugaaggiyo
10. mase waa dayoobeen	23. dildillaaca waaberi
11. dacalkaaga kuma shuban	24. dibnahaaga kama qiran
12. miyaan duudsiyaayaa	25. hobyoo wixii ka soo degey
13. doodaye maxaad oran	

Za pomoč pri razumevanju strukture masafo metrike je tu 10 polverzov, ki so bili zgrajeni iz pravih masafo polverzov z naključno premešanimi besedami znotraj polverza. Nekateri od njih morda izpolnjujejo pravila metrike, ampak v večini primerov ni tako:

26. u anigaa lehe diin	31. kuu miyuu tari wax dafir
27. waad nimankaad ma diidi	32. kuu daalasaayee nin
28. qoran daftarkaaga kuma	33. shareecada dikrigiyo
29. fuushaan kaama dusha	34. dumarkii furayaan ma
30. helo dabacayuun kulaan	35. ogaadee diyaar kuu

(a) Opiši strukturo masafo polverza.

(b) Danih je še 10 masafo polverzov. Pet je pravih, pet pa je dobljenih z naključnim razporejanjem. Kateri so kateri?

36. war ismaaciil daarood	41. digaxaarka mariyoo
37. dir miyaad wadaagtaan	42. ciid iyo doolo diraac
38. labadaad ka duudiye	43. nooma keeneen darka
39. ka jannadaad daahiye	44. kala deyaayaa miyaan
40. adiga iyo deriskaa	45. wuxuun kaa danqaabaan

—Aleksandr Piperski

Uredniki: Božidar Božanov (gl. ur.), Qitong Cao, Ivan Deržanski (tehn. ur.), Hugh Dobbs, Dmitrij Gerasimov, Ksenija Giljarova, Stanislav Gurevič, Gabrijela Hladnik, Boris Iomdin, Bruno L'Astorina, Jae Kyu Lee, Elica Milanova, Miina Norvik, Aleksejs Peguševs, Aleksandr Piperski, Marija Rubinštejn, Daniel Rucki, Artūrs Semenuks, Pavel Sofroniev, Estere Šeinkmane, Milena Veneva.

Slovensko besedilo: Gabrijela Hladnik.

Srečno!